

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Kultuuri- ja hariduskomisjon

2012/0022(APP)

26.4.2013

ARVAMUS

Esitaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Saaja: õiguskomisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus Euroopa sihtasutuse (FE) põhikirja kohta
(COM(2012)0035 – 2012/0022(APP))

Arvamuse koostaja: Nadja Hirsch

PA_NonLeg_Interim

ETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon palub vastutaval õiguskomisjonil lisada oma raportisse järgmised ettepanekud:

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2011. aasta deklaratsiooni Euroopa vastastikuste ühingute, liitude ja sihtasutuste põhikirja loomise kohta,
 - võttes arvesse Max Plancki võrdleva ja rahvusvahelise eraõiguse instituudi ja Heidelbergi ülikooli 2008. aastal läbiviidud teostatavusuuringut Euroopa sihtasutuse põhikirja kehtestamise kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus Euroopa sihtasutuse (FE) põhikirja kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni mõjuhinnangut, mis on lisatud ettepanekule võtta vastu nõukogu määrus Euroopa sihtasutuse (FE) põhikirja kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Kohtu otsuseid kohtuasjades C-386/04 Centro di Musicologia Walter Stauffer vs. Finanzamt München für Körperschaften¹, C-318/07 Hein Persche vs. Finanzamt Lüdenscheid² ja C-25/10 Missionswerk Werner Heukelbach eV vs. Belgia riik³,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil (Euroopa kodakondsus),
- A. arvestades, et ELis on umbes 110 000 avalikes huvides tegutsevat sihtasutust, mille hinnanguline koguvara on ligikaudu 350 miljardit eurot, kogukulutused umbes 83 miljardit eurot ja mis pakuvad tööd 750 000 kuni 1 000 000 Euroopa kodanikule;
- B. arvestades samas, et osa nendes sihtasutustes töötavatest inimestest on vabatahtlikud, kellele nende kulutatud aja eest ei maksta;
- C. arvestades, et liidu avalike hüvede huvides tegutsevate sihtasutuste olemasolu ja tegevus on ülitähtsad koolituse, hariduse, teadustegevuse, sotsiaaltöö ja tervishoiu, ajaloolise mälu ja rahvuste vahelise lepitamise, keskkonnakaitse, noorsootöö ja spordi ning kultuuri ja kunsti valdkonnas, ning et paljud nende projektid omavad suurt piiriülest mõju;
- D. arvestades, et liidus on sihtasutuste kohta rohkem kui 50 erinevat tsiviil- ja maksuõiguslikku seadust ning arvukalt keerukaid haldusmenetlusi, mis toovad aastas hinnanguliselt kaasa nõustamiskulusid 100 miljoni euro suuruses summas, mida seetõttu ei saa kasutada üldist huvi pakkuvate eesmärkide jaoks;
- E. arvestades, et õiguslikud, maksuõiguslikud ja haldustakistused, millega kaasnevad raha- ja

¹ EKL 2006, lk I-8203.

² EKL 2009, lk I-359.

³ EKL 2011, lk I-497.

ajakulukad menetlused, ning asjakohaste õiguskaitsvahendite puudumine tähendab seda, et sihtasutused ei saa alustada või arendada tegevust teises liikmesriigis või see on väga keeruline;

- F. arvestades, et riiklike vahendite nappuse ajal eelkõige kultuuri ja kunsti, hariduse ja spordi jaoks on sihtasutuste rahaline ja sotsiaalne panus hädavajalik, olgugi et sihtasutused saavad riiki üldise heaolu nimel üksnes toetada, mitte aga asendada;
- G. arvestades, et maksustamise puhul ei ole tegemist mitte maksuõiguse ühtlustamisega, vaid diskrimineerimiskeelu kohaldamisega, mille puhul Euroopa sihtasutuse ja tema annetajate suhtes kohaldatakse automaatselt ja põhimõtteliselt samu maksunorme ja maksusoodustusi nagu liikmesriikide avalikes huvides tegutsevate üksuste suhtes;
- H. arvestades, et Euroopa sihtasutuse ühtse põhikirja kehtestamine võiks suurel määral lihtsustada sihtasutuste ressursse, teadmiste ja annetuste koondamist ja siiret ning nende tegevuse läbiviimist kogu ELis;

Soovitused

1. avaldab heameelt selle üle, et läbirääkimised Euroopa sihtasutuse põhikirja loomise üle on Iirimaa eesistumise ajal nõukogus uuesti hoogu kogunud;
2. julgustab liikmesriike kasutama seda võimalust, et töötada täielikult läbipaistva ja igakülgse põhikirja kiire kehtestamise nimel, et kaotada takistused sihtasutuste piiriülesele tegevusele ja edendada selliste uute sihtasutuste loomist, mis vastavad ELis elavate inimeste vajadustele ja täidavad avalike huvide või ühiskonna huvides olevaid ülesandeid; rõhutab, et sellise põhikirja loomine aitab kaasa Euroopa kodakondsuse rakendamisele ja rajab teed Euroopa ühingu põhikirja loomisele;
3. rõhutab, et Euroopa sihtasutus peaks kaasa aitama tõeliselt euroopaliku kultuuri ja identiteedi arengule;
4. märgib, et kuigi Euroopa sihtasutusel oleks uus õiguslik vorm, nähakse ettepanekus ette selle kohaldamine liikmesriikides juba olemasolevate struktuuride kaudu;
5. tuletab meelde Euroopa vabatahtliku tegevuse aastat käsitlevas 2011. aasta aruandes esitatud ettepanekuid ja nõuab, et komisjon neid ettepanekuid konkreetselt arvesse võtaks;
6. avaldab heameelt selle üle, et põhikirjaga pannakse paika läbipaistvuse, aruandluskohustuse, järelevalve ja rahaliste vahendite kasutamise miinimumstandardid, mis võiksid kodanike ja annetajate jaoks olla nn kvaliteeditunnus või -märk ning tagaksid seeläbi usalduse Euroopa sihtasutuse suhtes ja stimuleeriksid sihtasutuste tegevuse arengut üle kogu ELi, et sellest saaksid kasu kõik kodanikud;
7. rõhutab potentsiaali, mida sihtasutused pakuvad töökohtade võimaldamisel noortele, kelle tööpuudus on jõudmas murettekitavale tasemele;
8. märgib, et usalduse loomiseks sihtasutuste vastu tuleb seada keskmesse sihtasutuse kestlikkus, tõsidus ja elujõulisus ning nende üle tehtava järelevalve tõhusus, ja teeb

sellega seoses järgmised ettepanekud:

- tuleks tagada, et sihtasutuse eluea jooksul oleks tema varade väärtus vähemalt 25 000 eurot;
 - künnise määramisel selle kohta, millistelt sihtasutustelt tuleks nõuda raamatupidamisaruannete auditeerimist, tuleks võtta arvesse sihtasutuse varade kogumahtu, aastatulu ja töötajate arvu; künnisest allapoole jäävate sihtasutuste puhul peaks piisama raamatupidamisaruannete sõltumatust kontrollist;
 - töötajate osalemist käsitlevaid sätteid ei tuleks laiendada vabatahtlikele; põhikirjas tuleks siiski julgustada vabatahtlikku tegevust kui üht juhtpõhimõtet;
 - sihtasutuse põhikirja, milles on kirjas sihtasutuse olemus, tohib muuta ainult juhatus;
 - Euroopa sihtasutuse tegutsemisaeg mis tahes liikmesriigis peaks olema põhimõtteliselt piiramata ja piirangu kehtestamine peaks olema lubatud ainult siis, kui see on piisavalt põhjendatud ja sihtasutuse eesmärgi täitmine tagatakse täielikult;
 - selleks et vältida huvide konflikte sihtasutustes asutajast sõltumatute organite, st selliste organite vahel, kellel ei ole asutajaga äri-, perekondlikke või muid sidemeid, tuleks arvesse võtta, et sihtasutus võib olla loodud perekondlikul põhjal, mille eelduseks on suur usaldus asutaja ja juhtorgani liikmete vahel, et asutaja saaks veenduda sihtasutuse eesmärgi täitmises pärast tema surma;
 - Euroopa sihtasutuse registrijärgse asukoht ja peakorteri asukoht peaksid tõhusa järelevalve eesmärgil olema selles liikmesriigis, kus sihtasutus on asutatud;
9. nõuab, et määruses sätestataks, et sihtasutuse üle finantsvolitusi omav liikmesriik tagaks, et sihtasutust juhitakse rangelt tema põhikirja kohaselt;
10. märgib, et olemasolevate Euroopa sihtasutuste ühendamise võimalus on seni reguleerimata;
11. rõhutab, et kavandatud maksustamine, mille puhul ei ole tegemist maksuõiguse ühtlustamisega, võimaldab Euroopa sihtasutuste tasakaalustatud kohtlemist kogu ELis;
12. on seisukohal, et Euroopa sihtasutuste vaheline partnerlus võib neile anda ressursidele, sh Euroopa fondidele parema juurdepääsu, mis aitab neil saavutada oma loomise eesmärgi;
13. toetab mittediskrimineeriva maksustamise automaatset kohaldamist ilma vastavuse kontrollita ja kutsub liikmesriike üles seda käsitust omaks võtma, sest ainult nii saab ära kasutada sihtasutuse ühise põhikirja potentsiaali.

SELETUSKIRI

Sihtasutustel on Euroopa Liidus tähtis roll: nad tegutsevad võtmetähtsusega valdkondades, nagu haridus, teadustegevus, sotsiaalvaldkond, tervishoid, keskkonnakaitse, talentide edendamine, noorsootöö ja sport, kunst ja kultuur. Oma tuludest ja annetustest investeerivad nad suuri summasid üldist huvi pakkuvatesse eesmärkidesse, teevad sihtotstarbelisi toetusi, algatavad projekte või tegutsevad ise operatiivselt, nt mõttekodadena. ELis on nad tähtsaks tööandjaks ning on elujõulised tänu arvukate vabatahtlike aitajate kaasalöömisele.

Aina tihemini tegutsevad sihtasutused ka piiriülevalt, sest nende valdkondade hulgas, milles nad kaasa löövad, on ühe riigi piiridesse jäävaid väga vähe. Terviseuringud, kliimamuutus, kodanikuõigused, kultuur ning filmi ja meedia edendamine on ainult mõned näited valdkondadest, kus sihtasutused kodanike heaolu nimel tegutsevad. Siiski puutuvad sihtasutused, kes soovivad tegutseda rohkem kui ühes liikmesriigis, või annetajad, kes soovivad hea asja nimel annetada raha väljaspool oma riiki, kokku takistustega. Põhjuseks on see, et mitte kõikjal ei tunnustata üldiste huvide nimel tegutsemist niisama lihtsalt. Pigem on tunnustamiseks vaja mahukaid, raha- ja ajakulukaid menetlusi, samuti ei saa tsiviil- või maksuõiguslikke takistusi ületada ilma põhjaliku (õigus- või maksualase) konsultatsioonita. Selleks kasutatud ressursse ei saa enam kasutada üldist huvi pakkuvate eesmärkide jaoks.

8. veebruaril 2012. aastal esitas komisjon ettepaneku Euroopa sihtasutuse põhikirja loomiseks, mis peaks need takistused kaotama, lihtsustama sihtasutuste piiriülest tegevust ja annetusrahade edastamist. Uus sihtasutuse põhikiri peaks kehtima olemasolevate riiklike eeskirjade kõrval ning selle kohaldamise ja järelevalve peaksid tagama olemasolevad struktuurid. Euroopa sihtasutus peaks tegutsema vähemalt kahes liikmesriigis ja selle varade väärtus peaks olema vähemalt 25 000 eurot. Miinimumstandardite kehtestamisega, muuhulgas läbipaistvuse, aruandluskohustuse, registreerimise, järelevalve ja auditeerimise valdkonnas peaks Euroopa sihtasutus muutuma kodanike ja annetajate jaoks kvaliteedimärgiks. Maksustamisega seoses rakendatakse tulevikus automaatselt ja ilma vastavuse kontrollita eespool nimetatud kolme Euroopa Kohtu otsuse põhimõtteid välismaiste sihtasutuste mittediskrimineeriva maksustamise kohta.

Arvamuse koostaja toetab komisjoni ettepanekut ja palub tungivalt, et liikmesriigid kehtestaksid Euroopa sihtasutuse põhikirja kiiresti. Arvamuse koostaja tõstab siinkohal esile Euroopa sihtasutuse kestlikkuse ja elujõulisuse ning tõhusa järelevalve tähtsust, et tugevdada Euroopa sihtasutuse mainet ja usaldust selle vastu.

Arvamuse koostaja on nõudnud, et lisaks vastutava õiguskomisjoni raportile esitataks ka kultuuri- ja hariduskomisjoni kui kodanike häälekandja arvamus ja soovitused. Arvamuse koostaja rõhutab eeliseid, mida toob erinevate sidusrühmade jaoks kaasa põhikirja loomine.

- Avalikkuse jaoks jääb kulukate takistuste kaotamisel sihtasutuste piiriülesele tegevusele alles rohkem raha üldist huvi pakkuvate eesmärkide täitmiseks.
- Annetajate jaoks oleks piiriüleste annetuste tegemine vähem kulukam ja halduslikult lihtsam; annetajad saaksid lähtuda Euroopa sihtasutusest kui kvaliteedimärgist.

- Sihtasutused ise saaksid kasu suuremast õiguskindlusest, mida pakuks õigus- ja maksuasutuste vastastikuselt tunnustatud üldist huvi pakkuvate eesmärkide kindlaksmääratud loend, ning väiksematest haldus- ja konsultatsioonikuludest, mille tulemusena nad saaksid oma ressursse ja teadmisi paremini koondada ja edastada. Euroopa sihtasutuse rakendamine võiks ka anda tõe rohkemateks piiriülesteks tegevusteks ja annetusteks.
- Liikmesriikide jaoks oleks vaatamata kokkuhoiurvale tulevikus rohkem vahendeid selliste tähtsate valdkondade jaoks nagu haridus, teadustegevus, sotsiaalvaldkond, tervishoid, kultuur ja keskkonnakaitse.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	23.4.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Zoltán Bagó, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Chrysoula Paliadelí, Monika Panayotova, Gianni Pittella, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Hannu Takkula, László Tőkés, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Ivo Belet, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Seán Kelly